

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členov JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Violy Takáčovej v právnej veci žalobcu **M** zastúpeného JUDr. E proti žalovanému **ÚS**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Č.j. 3418/2005-OPPK/Ho z 25. novembra 2005, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S 38/2006-18 zo 4. apríla 2007, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S 38/2006-18 zo 4. apríla 2007, **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného uvedeného v záhlaví tohto rozsudku, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie ÚR v B z 5. novembra 2004, Č.2/ soc. 2004/22701-1/EPA - o nepriznaní peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla podľa § 61 zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák.č. 195/1998 Z.z.“) žalobcovi - a žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v medziach žaloby dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom. Vo veci bolo preukázané, že žalobca je občan s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorého miera funkčnej poruchy je 70% a z jeho ťažkého zdravotného postihnutia vyplývajú sociálne dôsledky v oblasti mobility, ale nie takého charakteru, aby bol odkázaný na individuálnu prepravu. Krajský súd zdôraznil, že žalobca aj pri svojom ťažkom zdravotnom postihnutí môže používať prostriedky verejnej hromadnej dopravy. Z uvedeného dôvodu krajský súd žalobu podľa § 250j

ods. 1 O.s.p. zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250k O.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý v konaní nemal úspech, náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca. Odôvodnil ho v podstate pochybeniami súdu, ktorý vychádzal z nesprávneho a rozporuplného posudku žalovanej vypracovaného v rozpore s § 57 ods. 1 zákona č. 195/1998 Z.z., v zmysle ktorého súčasťou posudku je vždy návrh formy kompenzácie. Žalobca zdôraznil, že krajský súd pochybil aj v tom, že nezvážil postup správnych orgánov v predmetnej veci, nakoľko prvostupňový správny orgán vo svojom rozhodnutí vychádzal z posudku zo 4. novembra 2004, ktorým bola miera funkčnej poruchy žalobcu stanovená na 50% a ktorá následne tým istým oddelením posudkových činností bola 21. júna 2005 zvýšená na 60%, pričom posledným posudkom z 18. novembra 2005 bola už miera funkčnej poruchy u žalobcu stanovená na 70%. Z uvedeného vyplýva, že v tom istom prípade a pri tom istom poškodení, t.j. strate pravej hornej končatiny bola miera funkčnej poruchy zakaždým ohodnotená iným percentom, čo vzbudzuje pochybnosť nielen o zákonnosti rozhodnutia žalovanej, ale i o kvalifikovanosti jej posudku.

Podľa názoru žalobcu žalovaná svojím rozhodnutím poprela samotný účel kompenzácie, ktorým je zmierniť alebo prekonať sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia a zabezpečiť ochranu občana s ťažkým zdravotným postihnutím pred sociálnym vylúčením pri zachovaní jeho ľudskej dôstojnosti. Zdôraznil, že zamietnutím príspevku na kúpu osobného motorového vozidla bola nepochybne vylúčená jeho možnosť udržiavať sociálne kontakty, nájsť si prácu, rozvíjať svoje schopnosti ... Reálne nie je možné, aby si žalobca každý deň zháňal sprievodcu, ktorý ho odprevadí, či už na pohovor do zamestnania, k lekárovi a pod. Rozsudok súdu vzbudzuje oprávnenú pochybnosť o tom, či súd vôbec zväžil a vie si predstaviť situáciu 20-ročného muža, ktorý v tomto veku prišiel o pravú hornú končatinu, má problémy s rovnováhou, následným vykrivením chrbtice, a ktorý na základe posudku žalovanej toto postihnutie môže kompenzovať so sprievodcom. Podľa žalobcu už samotná predstava, že 20-ročný muž chodí so sprievodcom, ktorý mu nosí kabelu a sprevádza ho na každom kroku je absurdná. Zdôraznil, že je nepochybne občanom s ťažkým zdravotným postihnutím a už samotná 70% miera funkčnej poruchy je tak vysoká, že žiadnym spôsobom žalobca nemôže nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedkov železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy rovnakým spôsobom ako zdravý občan, ako to je uvedené v § 17 ods.1 písm. b/ a c/ zákona č. 195/1998 Z.z. Žalobca sa nemôže pohybovať v prostriedkoch verejnej hromadnej dopravy ako zdravý občan a už vôbec nemôže v ňom zvládnuť nepredvídateľnú situáciu. Žalobca v konečnom dôsledku tak zostáva závislý na ochote a pomoci svojich známych a nikdy sa nebude môcť zaradiť do spoločnosti a pracovného prostredia ako zdravý občan, a nielen to, keďže miera jeho funkčnej poruchy je až 70%, už nikdy si nenájde adekvátnu prácu, aby si mohol na motorové vozidlo zarobiť vlastnými silami, nehovoriac o tom, že už dnes žalobca trpí psychickými poruchami v dôsledku straty končatiny a kompenzácia, ktorú navrhla žalovaná formou preukazu ŤZP so sprievodcom iba prehľbuje jeho už i tak takmer neznesiteľnú situáciu. Preto sa nie je čomu čudovať, že žalobca si preukaz ŤZP nebol vyzdvihnúť už aj z dôvodu, pretože viac menej slúži iba k tomu, aby sprievodca mal lacnejšie cestovné v dopravných prostriedkoch. Záverom žalobca uviedol, že nebola zohľadnená skutočnosť, že nielenže prišiel o pravú hornú končatinu, ale ho

čakajú ďalšie operácie ľavého ramena, t.j. jeho pohyb hromadným verejným prostriedkom je takmer nemožný. Preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil právo na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania tak, ako budú písomne vyčíslené.

Žalovaný správny orgán v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že odvolanie je účelové, nepresné a zmätočné. Podľa jeho názoru právna zástupkyňa žalobcu účelovo robí z rozsudku, so zákona sociálnej pomoci, ale aj zo správneho konania vykonaného v predmetnej veci záver, že 25 ročnému žalobcovi je možné dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia zmierniť jedine poskytnutím peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla. Žalovaný zdôraznil, že nie je pravdou, že žalobcovi v rámci posudku neboli navrhnuté podľa § 57 ods. 2 zák.č. 195/1998 Z.z. formy kompenzácie. Odbor posudkových činností odvolacieho orgánu sa stotožnil s posudkom ÚR zo 4. novembra 2004 v tom, že žalobcovi patrí preukaz občana s ŤZP so sprievodcom, ktorý mu pomáha pri nástupe a výstupe z prostriedkov MHD. Týmto sprievodcom sa odstraňujú alebo zmiernujú dôsledky ŤZP a navyšiac zo spisovej dokumentácie je zrejmé, že pohybová schopnosť dolných končatín žalobcu nie je narušená. Nakoľko žalobca zákonné podmienky uvedené v § 61 ods. 1 zák.č. 195/1998 Z.z. nespĺnil, nemohol mu byť požadovaný príspevok poskytnutý. Podľa názoru žalovaného, sociálne dôsledky ŤZP u žalobcu, ktorý má mieru funkčnej poruchy 70%, boli dostatočne riešené poskytnutím preukazu ŤZP so sprievodcom, ktorý mu bude v dostatočnej miere zabezpečovať jeho mobilitu. K žalobcom uvádzaným disproporciám k stanoveniu miery funkčnej poruchy v rozsahu od 50% do 70% žalovaný uviedol, že miera funkčnej poruchy u žalobcu nebola vykonaná len jedným posudkovým oddelením, pričom posudkový lekár žalovaného začal vo veci konať v rámci druhostupňového - odvolacieho - správneho konania. V odvolacom konaní bola miera funkčnej poruchy stanovená v rozsahu 70% a to na základe vyhodnotenia zdravotného stavu žalobcu, ako aj na základe sociálneho šetrenia žalobcu z 15. novembra 2005, počas ktorého uviedol, že sa pohybuje samostatne. Žalovaný tiež uviedol, že žalobca v rozpore s doloženou zdravotnou dokumentáciou si stanovuje diagnózy (problémy s rovnováhou, s následným vykrivením chrbtice), ktoré zo spisovej dokumentácie nevyplývajú. Zároveň poukázal na skutočnosť, že žalobca v odvolaní emocionálne poukazuje na svoju situáciu (vek, postavenie, atď.), pričom bez uvedenia zákonných ustanovení tvrdí, že žalovaný porušil zákon. Podľa názoru žalovaného žalobca okrem podmienky stanovenej v § 61 ods. 1 zák.č. 195/1998 Z.z., nespĺnil ani ďalšiu zákonnú podmienku stanovenú v § 61 ods. 5 cit. zákona, pretože z osobných šetrení je zrejmé, že žalobca nemá žiadne zákonom požadované aktivity, ktoré by preukazovali, že bude osobné motorové vozidlo využívať dvakrát do týždňa na účely prepravy do zamestnania, do školského zariadenia alebo do zariadenia sociálnych služieb. Z uvedených dôvodov žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) na pojednávaní (§ 214 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech.

V správnom súdnictve preskúmavajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

Súd prvého stupňa postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. preskúmal zákonnosť rozhodnutia žalovaného, ktorým žalobcovi nebol priznaný peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla podľa § 61 ods. 1 zákona o sociálnej pomoci.

Podľa § 61 ods. 1 zák.č. 195/1998 Z.z., občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, **možno poskytnúť** peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla.

Z podkladov pripojeného administratívneho spisu bolo zistené, že prvostupňový správny orgán pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu vychádzal z posudku vydaného oddelením posudkových činností 4. novembra 2004, ktorým bola miera funkčnej poruchy žalobcu stanovená vo výške 50% podľa prílohy č. 4, časť XII. B1, bod 4 zákona o sociálnej pomoci s tým, že žalobca sa považuje za občana s ťažkým zdravotným postihnutím. V rámci tohto posudku bolo konštatované, že žalobca v oblasti mobility nemá zníženú pohybovú schopnosť samostatne sa premiestňovať a z tohto dôvodu sa mu kompenzácia v tejto posudzovanej oblasti nenavrhol.

Mobilita žalobcu - ktorý nie je odkázaný na individuálnu prepravu, keďže pohybová schopnosť jeho dolných končatín nie je narušená, a preto peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla mu navrhnutý nebol – je podľa uvedeného posudku dostatočne riešená preukazom občana s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom, ktorý mu pomáha pri nástupe a výstupe z prostriedkov MHD. Z dôvodu, že v posudku došlo k chybe v písaní, prvostupňový správny orgán listom z 21. júna 2005 oznámil žalobcovi, že v zmysle § 47 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) správna výška miery jeho funkčnej poruchy je 60%.

Odvolací správny orgán za účelom objektívneho posúdenia veci 18. novembra 2005 vydal posudok o miere funkčnej poruchy žalobcu, v ktorom konštatoval, že žalobca je občanom s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 70% (podľa prílohy č. 4 k zák.č. 195/1998 Z.z. - XII.B.B.1.3.) s tým, že v oblasti mobility mu požadovaná forma kompenzácie nebola navrhnutá, pretože je schopný samostatnej chôdze bez použitia pomôcky. Podľa tohto posudku žalobca, ktorý pomocou inej osoby je schopný zísť k zastávke prostriedkov verejnej hromadnej dopravy osôb, nastúpiť do nich a vystúpiť z nich, prepravovať sa v sede a zvládnuť v nich situáciu, nie je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

Nakoľko žalovaný správny orgán pri rozhodovaní vychádzal so záverom posudku, ktorý bol vypracovaný pre účely odvolacieho konania, podľa názoru

odvolacieho súdu neexistujú okolnosti vzbudzujúce pochybnosti o zákonnosti rozhodnutia žalovanej. Vzhľadom na uvedené námietky žalobcu ohľadne odlišného hodnotenia miery jeho funkčnej poruchy sú neopodstatnené.

V nadväznosti na posudok vypracovaný v odvolacom konaní žalovaný správny orgán vydal preskúmané rozhodnutie, ktorým žiadosti žalobcu z dôvodu nesplnenia podmienok ustanovených v § 61 ods. 1 zák. č. 195/1998 Z.z. nevyhovel.

K zhodnému záveru dospel aj krajský súd, ktorý žalobu ako nedôvodnú zamietol, keď mal za preukázané, že z ťažkého zdravotného postihnutia žalobcu nevyplývajú v oblasti jeho mobility sociálne dôsledky takého charakteru, ktoré by odôvodňovali jeho odkázanosť na individuálnu prepravu.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu, krajský súd zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, ktorý náležitým spôsobom aj odôvodnil. Námietky žalobcu uvedené v jeho odvolaní sú skutkovo i právne bezvýznamné pre rozhodnutie v preskúmanej veci.

V odvolacom konaní neboli zistené a ani z odvolania žalobcu nevyplývali také skutočnosti, ktoré by spochybnili správnosť skutkových zistení a právnych záverov krajského súdu.

Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že právny nárok na žalobcom požadovanú dávku neexistuje, nakoľko ide o dávku fakultatívneho charakteru. Vzhľadom na uvedené treba konštatovať, že ak správny orgán po oboznámení sa so zadováženými podkladmi dospel k záveru, že žalobcovi príspevok na kúpu motorového vozidla neposkytne, nemožno v jeho postupe a rozhodnutí sledovať nezákonnosť, lebo postupoval a rozhodol tak, ako mu to zákon umožňuje.

Keďže v konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Správne súdnictvo) súd preskúmava len zákonnosť postupu a rozhodnutia správneho orgánu, pričom v zmysle § 245 ods. 2 O.s.p. neposudzuje jeho účelnosť a vhodnosť, potom rozsudok krajského súdu treba považovať za vecne správny.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu v súlade s ust. § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi ich náhradu nepriznal, pretože v tomto konaní nebol úspešný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 22. februára 2008

**Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová